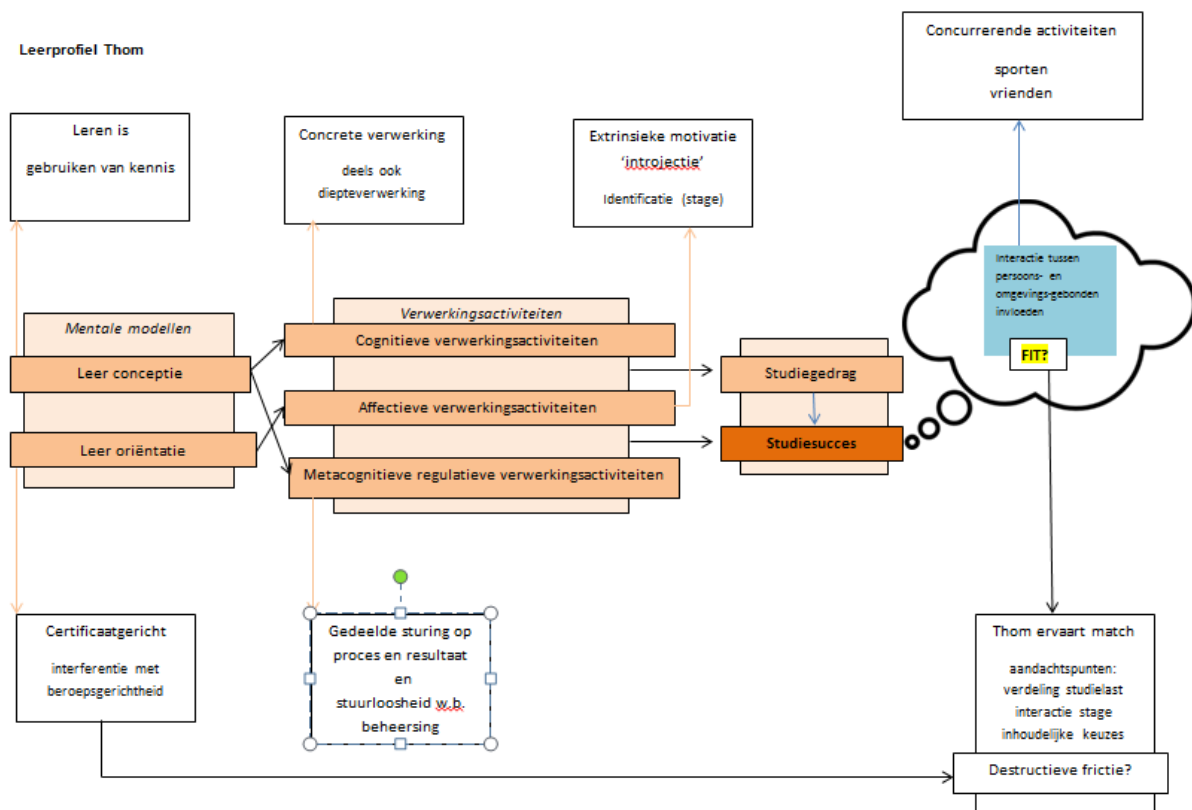

[Thom](#)

Leerprofiel THOM

Schematisch:

De kwalitatieve uitwerking van het leerprofiel van Thom start met een korte introductie van Thom's instroomtraject (deel 1), gevolgd door:

deel 2: doorstroom:
- mentale modellen (leerconcepties en leeroriëntaties)
- verwerkingsactiviteiten (cognitieve, affectieve en metacognitieve regulatieve activiteiten)

deel 3: match leren – leeromgeving (fit)

Deel 1 Instroom

2 jaar geleden studeerde Thom op de sporthogeschool. Hij haalde zijn P niet. Hij kreeg wel te horen dat hij goed kon werken met kinderen. *'Als je hoort dat je er goed in bent ga je t ook leuk vinden'*. De keuze voor Pabo lag toen voor de hand, niet in de laatste plaats omdat hij op de Havo ook al wel eens gedacht had aan de Pabo. Thom heeft niet echt over een andere opleiding nagedacht. Thom heeft geen open dagen bezocht en niet deelgenomen aan meeloopdagen. Hij heeft wel informatie gezocht op internet en met mensen gesproken die studeerden op de pabo. Ook had hij gehoord dat er meer mannen nodig waren in het onderwijs (nieuws en internet). Daaruit concludeerde Thom dat zijn perspectieven op werk na het doorlopen van de opleiding relatief gunstig waren. Feitelijk is de situatie dat hij eigenlijk *'gewoon de stap heeft gezet'* om op de pabo te starten. De gedachte die hij daarbij had was: *'misschien is het wel leuk, misschien ook niet'*. De keuze voor FHKE locatie Eindhoven lag voor Thom voor de hand. Het was dichtbij en dus gemakkelijk. In mei voorafgaand aan de start van het studiejaar heeft Thom zijn keuze definitief gemaakt.

Achteraf gezien vindt Thom dat hij best meer moeite had mogen doen om zichzelf wat beter te oriënteren. Zelf geeft hij aan dat hij dat niet heeft gedaan omdat hij nogal gemakzuchtig is en lui. Hij heeft gewoon geluk dat een en ander goed is uitgekapt. Aankomende studenten zou hij adviseren meer werk te maken van de oriëntatie op opleiding en beroep.

Zijn omgeving heeft positief gereageerd op de keuze van Thom om naar de Pabo te gaan. Zijn ouders gaven direct aan dat ze de opleiding en het beroep goed bij hem vonden passen. Ook zij waren op de hoogte van campagnes voor meer mannen in het basisonderwijs. Het feit dat er voor mannen blijkbaar extra baankansen waren zagen zijn ouders als een mooi voordeel.

Thom's vrienden maakten wel eens grapjes over zijn keuze. Hij hoorde bijvoorbeeld: *'Ooohh ga je lekker billen afvegen'*. Tegelijkertijd vonden zijn vrienden zijn keuze goed bij hem passen.

Thom heeft zich nooit gestoord aan de grapjes. Hij kon er wel om lachen. Overigens: dit soort reacties zouden hem niet tegenhouden om voor deze opleiding en voor dit beroep te kiezen.

Toen Thom eenmaal was gestart met de opleiding vond hij met name PPO heel interessant. Hij kreeg veel nieuwe inzichten. Hij leerde direct veel nieuwe dingen (conceptuele kennis). Sommige andere vakken vond hij minder interessant, bijvoorbeeld rekenen. Daar ligt zijn interesse niet.

Als stage is hij gestart in de onderbouw, groep 3. In het begin vond Thom het heel spannend om naar de stage te gaan. Al snel werd duidelijk dat het werken met kinderen uit groep 3 op zijn lijf geschreven is. Hij vindt zijn stage in groep 3 zelfs leuker dan de stage in de bovenbouw in de tweede helft van het jaar. Thom schat in dat de onderbouw beter bij hem past dan de bovenbouw.

Deel 2 Doorstroom

Mentale modellen

Leerconceptie (opvattingen)

De leerconceptie waarin Thom zich het meeste herkent is 'gebruiken van kennis'. Volgens Thom houdt leren in 'dat hij kennis en vaardigheden verwerft die hij kan gebruiken in zijn stage'. Ook geldt dat hij in de opleiding het liefste aanbod volgt waarin veel aandacht is voor praktische toepassingen. Thom vindt het belangrijk dat hij in de les veel voorbeelden krijgt vanuit de stage. Bij het leren voor tentamens is hij ook zelf actief op zoek naar voorbeelden uit de praktijk. Hierbij geeft hij het voorbeeld van 'conditioneren'. Hij kan gemakkelijk onthouden wat dat betekent omdat hij dat gekoppeld heeft aan de situatie dat kinderen direct stil zijn als je als leerkracht in je handen klapt. Als het gaat over 'conditioneren' heeft hij meteen dat beeld voor ogen.

Thom herkent zich ten dele in de leerconceptie waarin leren gezien wordt als het 'opbouwen van kennis'. Thom gaat actief op zoek naar verbanden in studiestof. Ook probeert hij zijn begrip van studiestof te ankeren door het geleerde in eigen terminologie te verwoorden. Thom is niet gewoon om 'een bepaald probleem van een groot aantal kanten te benaderen en daarbij aspecten te betrekken die hij van te voren niet kende'. Dat lijkt hem overigens wel zinvol om te doen.

Thom heeft weinig aansluiting met de conceptie 'leren is opnemen van kennis'. Voor hem heeft leren weinig van doen met 'proberen het aangeboden studiemateriaal te onthouden'. Natuurlijk is het gemakkelijk als anderen precies vertellen wat hij wel en niet moet doen en vooral ook wat hij wel en niet moet leren voor een tentamen. Hij is er van overtuigd dat dit type specificaties weliswaar ondersteunend zijn voor efficiënter leren maar niet voor beter leren.

Leer oriëntatie (motieven)

Voor Thom is het belangrijkste doel tijdens zijn studie om 'zijn diploma te halen'. Hij geeft aan dat de druk om zijn P te halen zo groot is dat zijn aanvankelijke gerichtheid op het beroep wat naar de achtergrond verschuift. Hij leert nu dus vooral om er voor te zorgen dat hij zijn tentamens aftikt. Bewijzen van het slagen voor tentamens vertegenwoordigen voor Thom een waarde op zich. Immers: deze bewijzen maken zichtbaar dat hij 'het kan' ('certificaat-gerichtheid'). Thom ervaart wel een frictie. Hij zegt: *'het lijkt er soms op dat je het vak moet leren door je P te halen'*. Volgens Thom werkt het niet zo. Het tegengestelde is naar zijn idee eerder waar namelijk dat je *'door het vak te leren je P moet kunnen halen'*. Thom is zich heel bewust van het feit dat hij deze opleiding heeft gekozen omdat het werk wat hij ermee kan doen hem enorm interesseert ('beroepsgerichtheid'). *'Ik wil straks leerkracht zijn omdat het meer is dan op een kantoor zitten achter een computer. Ik wil maatschappelijk iets toevoegen.'* Hij wil zich graag goed voorbereiden op de uitoefening van zijn toekomstig beroep. Thom zegt van zichzelf dat hij breed geïnteresseerd is ('persoonlijke interesse'). Hij vindt met name de ontwikkeling van kinderen en brein en breinontwikkeling buitengewoon boeiend. Hij zegt: *'Zelfs levensbeschouwing vind ik stiekem best interessant. Ik vind het boeiend om te praten over hoe mensen tegen het leven aan kijken en dat soort dingen'*.

Iets wat op de achtergrond meespeelt is dat Thom naar zichzelf wil bewijzen dat hij een HBO opleiding aan kan ('testgerichtheid'). Eerder is hij met een HBO opleiding gestopt. Hij heeft het idee dat een HBO diploma echt wel nodig is om maatschappelijk fatsoenlijk terecht te komen.

Thom typeert zichzelf primair als 'certificaatgericht'. 'Beroepsgerichtheid' is zijn aanvankelijke en uiteindelijke drijfveer.

Verwerkingsactiviteiten

Cognitieve verwerking

Het meest typerend voor de wijze waarop Thom leert is dat hij, bij bestudering van theorie of tijdens lesaanbod, steeds op zoek gaat naar voorbeelden uit zijn (stage)praktijk. Als hij dergelijke voorbeelden vindt worden (situaties met) betreffende kinderen ankers bij het begrijpen en onthouden van de leerstof (concrete verwerking). *'Ik leer heel passief, op hoofdlijnen maar vind t wel belangrijk dat ik voorbeelden heb uit de praktijk. Dan kan ik me beelden vormen.'* Thom's manier van leren heeft ook kenmerken van diepteverwerking. Hij geeft aan de studiestof die nieuw voor hem is in verband te brengen met kennis die hij al heeft. Hij zoekt actief naar verbanden in de leerstof die hij moet bestuderen ('relateren en structureren'). Thom geeft aan zich niet te herkennen in 'kritisch verwerken'. Hoewel hij het leuk vindt om met anderen in gesprek te gaan over de stof gaat hij er van uit dat wat er in het boek staat klopt. Hij stelt: *'Dat zijn immers mensen die er voor geleerd hebben'*. Thom geeft expliciet aan *'geen stamper te zijn'*. Hij leert eigenlijk nooit gericht uit zijn hoofd ('memoriseren, herhalen').

(Metacognitieve) regulatieve verwerking

Kenmerkend voor de wijze waarop Thom zijn leren stuurt is dat hij, als hij start met leren voor een tentamen, altijd eerst nadenkt over de wijze waarop hij betreffende studiestof het beste kan bestuderen. Zo stelt hij zichzelf voorafgaand aan bestudering van leerstof de vraag of hij het boek alleen zal lezen of bijvoorbeeld ook in eigen woorden een samenvatting zal maken. Soms maakt hij ook gebruik van bestaande samenvattingen. De keuzes die hij hierin maakt zijn bovenal afhankelijk van de tijd die hij heeft en wat er voor een vak of tentamen nodig is. Thom zoekt veelvuldig zelf naar voorbeelden en situaties uit de praktijk die de studiestof illustreren. Hij toetst zijn beheersing van de stof door de inhoud van een paragraaf, een hoofdstuk of een boek in eigen woorden weer te geven. Na bestuderen van een hoofdstuk stelt Thom zichzelf altijd wel de vraag wat hij nu precies gelezen heeft en wat voor hem daarin met name belangrijk is. Tijdens het leren merkt Thom regelmatig dat het hem niet echt duidelijk is wat hij nu wel en wat hij niet moet kennen ('stuurloos'). Hij heeft een docent nodig die hem dat vertelt. Thom vindt het ook lastig om te bepalen of hij de studiestof, die hij heeft bestudeert, voldoende beheerst. *'Bij tentamens leer ik altijd door tot de toets start en dan hoop ik er het beste van.'* [...] *'Meestal merk ik tijdens het maken van de toets pas of ik genoeg heb geleerd'*. Het is nog nooit voor gekomen dat Thom, als hij leert voor tentamens, voortijdig stopt met leren omdat hij t idee heeft dat hij er klaar voor is. Thom probeert altijd alles te leren wat hij moet leren. Hij maakt dan ook gebruik van een planning om ervoor te zorgen dat hij alles kan bestuderen. Maar als er iets tegenzit wordt het altijd haastwerk en dan kan het voorkomen dat hij niet alles heeft bestudeerd. *'Ik plan zoveel mogelijk vanuit mijn hoofd. Ik heb in mijn hoofd zitten wat ik ga doen en hoe ik t ga doen. Ik werk niet met planningen ofzo. Ik heb de neiging om dingen uit te stellen'*. Thom heeft er geen probleem mee om grote hoeveelheden leerstof te verwerken. Normaal gesproken bestudeert hij de leerstof in de volgorde waarin die tijdens de les is aangeboden of in het boek wordt behandeld. Met name wat er in de lessen besproken is, is voor Thom een belangrijk houvast. Hij kan zich daarvan altijd nog veel herinneren tijdens bestudering van de stof. Als Thom stukken studietekst niet goed begrijpt zoekt hij aanvullende informatie ('zelfsturing op inhoud'). Die aanvullende informatie googlet hij meestal.

Ten behoeve van versterking van zijn regulatieve vaardigheden heeft Thom dit jaar deelgenomen aan de MeesterMasterClass. Hij geeft zelf aan dat hij zijn regulatieve vermogens zichtbaar heeft uitgebouwd. Voor aanvang van het aanbod gaf Thom zichzelf een krappe voldoende op zelfsturing. Na het doorlopen van het aanbod beoordeelt hij zichzelf met het rapportcijfer 7.5. Thom geeft aan dat hij, sinds het doorlopen van het aanbod beter in staat is om een reële planning te maken; dat hij niet alleen een planning maakt maar zich ook beter aan die planning houdt; dat hij tussentijds zijn voortgang beter bewaakt en dat hij zijn planning tussentijds bijstelt als dat nodig is. Daarnaast benoemt hij dat hij beter in staat is om zichzelf te motiveren om taken op tijd te volbrengen en dat hij beter communiceert over zijn voortgang. Thom ziet voor zichzelf met name nog aandachtspunten liggen op het vlak van 'rekening houden met onvoorziene omstandigheden', 'vooruitdenken en anticiperen op situaties' en 'beheersen van impulsen om iets anders te gaan doen'.

Affectieve verwerking

Kijkend naar het afgelopen jaar merkt Thom dat hij het soms best lastig vindt om zichzelf te blijven motiveren. Dat lukt hem wel door zichzelf steeds voor te houden dat hij tentamens gewoon moet halen. Hij zou enorm van zichzelf balen als hij dit jaar niet zou halen omdat hij te weinig had geïnvesteerd. Hij ziet ook echt wel in dat studie en stage nodig zijn om een goede leerkracht te worden. Als hij kiest voor dit vak en deze opleiding wil hij er ook wel zijn best voor doen. Hij voelt geen specifieke verplichting naar bijvoorbeeld zijn ouders omdat zij financieel bijspringen. *'Het gaat er om dat ik dit jaar mijn propedeuse haal zodat ik daarna rustig aan kan toewerken naar wat ik wil, namelijk leerkracht zijn. Er zit dit jaar nogal veel druk achter: je moet je propedeuse halen. Ik ben dan ook niet zoveel bezig met wat ik wil leren. Doel voor nu is meer om mijn propedeuse te halen dan dat ik zoveel mogelijk wil leren en een goede leerkracht wil zijn.'*

De praktijk is dat Thom vaak op het laatste moment nog best veel moet doen. Juist onder die druk functioneert Thom uitstekend. Veel werk op het laatste moment is een goede stimulans om er volledig voor te gaan. Dat geldt met name voor de kwartaal-opdrachten maar ook wel voor de reguliere toetsen. Tot nu toe redt Thom het met deze wijze van werken prima.

Deel 3 Fit

Onderwijspraktijk

Docenten

Voor Thom is kenmerkend voor een goede docent dat deze betrokken en nieuwsgierig is naar hem, zijn ervaringen, zijn voortgang en zijn vragen. Dit vindt hij met name belangrijk als het gaat om stage. *'Daar leer je zoveel van'*. Daarom zijn de ervaringen op stage, volgens Thom, een heel goed startpunt voor lessen. Interactie is voor Thom essentieel. Ook is het van belang dat een docent in staat is om belangrijke vak inhoud op een aantrekkelijke en begrijpelijke manier over te brengen.

Wat dit betreft matchen Thom's behoeften met de praktijk op de opleiding. Met name de ervaringen vanuit stage worden heel concreet betrokken in de les. Vanzelfsprekend geldt dat ook voor de praktijk van de studieloopbaanbegeleiding.

Begeleiders

Volgens Thom is kenmerkend voor goede begeleiders dat deze op de achtergrond staan en pas in actie komen als Thom daar zelf om vraagt. Hij vindt het niets als een begeleider voortdurend op zijn vingers zit te kijken of hem op de hielen zit. Thom vindt het wel belangrijk dat zijn begeleiders op de hoogte zijn van de vorderingen die hij maakt. Bijvoorbeeld het terugpakken op doelen tijdens voortgangsgesprekken op stage maakt voor hem vaak goed zichtbaar wat zijn ontwikkeling is. Als zijn begeleider hem hier niet op zou wijzen zou Thom veel minder goed zicht hebben op zijn progressie.

Wat betreft begeleiding matcht de praktijk van de opleiding met Thom's behoefte.

Individueel of samen

Thom vindt het prettig om in de grotere kwartaalopdrachten samen te kunnen werken met medestudenten. Het helpt hem om meer 'bij te blijven'. Met name als het gaat om grotere complexere opdrachten heeft Thom namelijk de neiging om werk voor zich uit te schuiven. Voor tentamens vindt Thom het juist prettig om vooral zijn eigen spoor te volgen.

Thom ziet wat betreft individueel en/ of samenwerken een 'fit'. Wat hem betreft past de huidige werkwijze prima bij wat hij nodig heeft.

Overig

Algemene Studie Vaardigheden (ASV)

ASV geeft Thom het houvast waar hij behoefte aan heeft. ASV lessen helpen Thom om het overzicht te houden; tijdens ASV wordt het werk dat moet worden verzet overzichtelijk op een rijtje gezet; wordt duidelijk wat er nog moet gebeuren en op welke wijze dat moet gebeuren. Ook is er tijdens ASV tijd voor gesprek en samenwerking.

Sfeer op de opleiding

Thom vindt het eigenlijk altijd leuk om op de opleiding te zijn. Het is er gezellig. Dat is altijd een stimulans om te komen.

Verdeling van studielast

De afronding van de kwartaal-opdracht interfereert vaak met het leren voor de toetsen. Thom kiest er dan in het algemeen voor om de kwartaal-opdracht goed af te ronden. Het leren voor toetsen raakt daardoor soms in de knel. Het zou voor Thom beter zijn als hij de kwartaal-opdracht een week of anderhalve week voor de start van de toetsweek klaar zou moeten hebben. Hij zou dan daadwerkelijk ruimte hebben om voor de toetsen te leren (behoefte aan 'externe sturing').

Contact stagebegeleider

Thom heeft het idee dat zijn werkplekbegeleider weinig idee heeft van wat een student precies moet doen. Hij vindt het heel lastig om tijd te vragen van zijn werkplekbegeleider. Thom heeft vaak het gevoel dat hij de werkplekbegeleider belast. Thom zou het fijn vinden als de studieloopbaanbegeleider hier een rol in zou nemen. Zijn suggestie is om eventueel periodiek een soort nieuwsbrief te maken voor de werkplekbegeleider zodat deze precies weet wat hij/ zij kan verwachten.

Keuzemogelijkheden

Thom ervaart dat hij wat betreft het opleidingsprogramma in een tamelijk strak keurslijf gedwongen wordt. Hij zou graag wat meer bewegingsruimte hebben. Thom formuleert dat als volgt: *'De opleiding zou meer mogen aansluiten op het leervermogen van studenten. Op dit moment bepaalt de opleiding wat je leert, wat je doet. Er is te weinig aandacht voor de wijze waarop studenten dat willen invullen: wat zij willen leren en hoe zij daar hun tijd daar in willen steken. Ik zou op inhoud meer mijn interesses willen volgen'*

[terug](#)